

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

نام درس: اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا	کد درس:
مقطع تحصیلی: کارشناسی / دندان پزشکی عمومی	رشته تحصیلی: کلیه رشته ها
گروه آموزشی: علوم مدیریت و اقتصاد سلامت (سلامت در حوادث و بلایا)	پیش نیاز: ندارد
تعداد واحد: ۲	محل برگزاری: دانشکده های بهداشت، پیراپزشکی و دندان پزشکی
روز و ساعت برگزاری:	مدرسین (مسئول درس مشخص شود): دکتر حمید رضا شعبانی کیا (۱۳ جلسه) + دکتر دهقان (۳ جلسه)
طراحی اولیه ☐	بازنگری ☒
هدف کلی دوره: آشنا نمودن دانشجویان با اصول و مبانی مدیریت خطر حوادث و بلایا؛ از این رو از دانشجو و فراگیر انتظار می رود در پایان ترم تحصیلی بتواند به اهداف ذیل دست یابد:	
اهداف اختصاصی دوره: ✓ مفهوم و تعریف برخی از اصطلاحات و واژه های رایج در مدیریت بلایا را بیان نموده و اهمیت آن را تشریح نماید. ✓ مفهوم خطر بلایا را توضیح دهد. ✓ شیوه های پیشگیری و کاهش آسیب پذیری و آمادگی در برابر بلایا را شرح دهد. ✓ شیوه های پاسخ به بلایا و بهبودی از آنها را بیان نماید. ✓ برنامه ها و اقداماتی که در حال حاضر در نظام سلامت کشور (دانشگاه های علوم پزشکی) جهت کاهش خطر بلایا در حال اجرا می باشد تشریح نماید. ✓ انواع و اصول تخلیه اضطراری در زمان حوادث و بلایا را توضیح دهد. ✓ اهداف، اصول و روش های ایجاد آمادگی در خانوار در برابر بلایا را شرح دهد. ✓ روش ها و نکات حفظ فردی حین وقوع انواع بلایای طبیعی و انسان ساخت را بیان نماید. ✓ اصول کمک های اولیه را بیان نموده و نحوه انجام احیاء قلبی- ریوی یک نفره و دو نفره را توضیح دهد. ✓ مخاطرات طبیعی شایع در کشور و اثرات سلامتی ناشی از آنها را تشریح کند. ✓ مخاطرات انسان ساخت شایع در کشور و اثرات سلامتی ناشی از آنها را توضیح دهد. ✓ اثرات روان شناختی بلایا و حمایت های اجتماعی و روانی که می توان برای کاهش این اثرات انجام داد توضیح دهد.	
جدول ترتیب ارائه محتوای آموزشی در طول دوره	
جلسه	رئوس مطالب

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

اول	آشنایی با کلیات، واژه ها، اهمیت و ضرورت مدیریت حوادث و بلایا
دوم	آشنایی با مفهوم خطر بلایا
سوم	آشنایی با شیوه های پیشگیری و کاهش آسیب پذیری و آمادگی در برابر بلایا
چهارم	آشنایی با شیوه های پاسخ به بلایا و بهبودی از آن
پنجم	برنامه های کاهش خطر بلایا در نظام سلامت ایران
ششم	تخلیه اضطراری در حوادث و بلایا
هفتم	برنامه آمادگی خانوار در برابر حوادث و بلایا
هشتم	آشنایی با روش های آمادگی و حفاظت فردی در بلایا
نهم	آشنایی با اصول کمک های اولیه و احیاء قلبی- ریوی یک نفره و دو نفره
دهم	مخاطرات طبیعی شایع کشور (سیل و زلزله): علل و اثرات آنها بر سلامت
یازدهم	مخاطرات طبیعی شایع کشور (خشکسالی و شرایط سخت آب و هوایی): علل و اثرات آنها بر سلامت
دوازدهم	مخاطرات انسان ساخت شایع در کشور: علل و اثرات آنها بر سلامت
سیزدهم	اثرات روان شناختی بلایا و حمایت های اجتماعی و روانی در بلایا
چهاردهم	نقش اقدامات نظارتی بهداشت محیط در مدیریت و کنترل عوامل خطر و بلایا
پانزدهم	پیشگیری و مقابله با عوامل اثر گذار در بروز و مقابله با بحران و مخاطرات محیطی (سیل، زلزله، حفاظت فردی و ایمنی)
شانزدهم	اثرات آب و هوایی و تغییرات اقلیم بر بروز مخاطرات و بلایا
روش های آموزشی (نحوه ارائه درس): سخنرانی برنامه ریزی شده با استفاده از پاورپوینت، ایفای نقش، PBL	
وسایل آموزشی: کامپیوتر و ویدئو پروژکتور	
وظایف و تکالیف دانشجوی: این درس به صورت مجازی ارائه خواهد شد، دانشجوی می بایست در زمان مقرر با مراجعه به سامانه نوید نسبت به دریافت محتوای درسی هر جلسه و در صورت تکالیف و کوئیزهای مربوطه اقدام نماید.	
روش های ارزیابی دانشجوی (لطفا سهم هر روش بر حسب درصد نوشته شود):	
روش های ارزیابی در طول دوره: بر اساس انجام تکالیف و نمره کوئیزها به میزان ۲۵ درصد نمره نهایی	
روش های ارزیابی در انتهای دوره: بر اساس امتحان پایان ترم به میزان ۷۵ درصد نمره نهایی	
منابع اصلی درس:	
- درسنامه جامع سلامت در بلایا و فوریت ها، تألیف: علی اردلان و همکاران. انتشارات: مهر وارث	
- ارزیابی خطر بلایا در نظام شبکه بهداشتی درمانی. تألیف: علی اردلان و همکاران، انتشارات: راز نهان	
- سناریوهای پایه ملی نظام سلامت ایران در حوادث و بلایا، تألیف: حمیدرضا خانکه و همکاران. انتشارات: گیسوم.	

دانشکده بهداشت

دفتر توسعه آموزش

طرح دوره (Course Plan)

- واژه شناسی حوادث و بلایا، تألیف: علی اردلان. انتشارات: راوش

- سیستم فرماندهی حوادث بیمارستان (HICS 2014)، مترجمین: رقیه چمانی چراغ تپه و همکاران. انتشارات: رویان پژوه

- چارچوب ملی پاسخ به حوادث و بلایا در نظام سلامت. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی / سازمان اورژانس کشور.

- Disaster Medicine, 2nd Edition. Gregory R. Ciotto. Elsevier. 2016

- IS-775: EOC Management and Operations. FEMA; 2008.

- Disaster Management and Preparedness. Lewis Publishers. London 2001.

- Principles of Emergency Planning and Management. Oxford University Press. 2002

- Community-based disaster risk management. Asian Disaster Preparedness Center. Bangkok. 2006.